

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023- 2026 (skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Literatura podróżnicza
Kod przedmiotu*	IC2/33
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	3 rok, sem. VI
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy, moduł przedmiotów uzupełniających
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. Jolanta Kowal, prof. UR (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Kazimierz Maciąg, prof. UR (autor programu); Pracownicy Zakładu Literatury i Kultury XIX Wieku oraz Badań Mitoznawczych

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt. ECTS
6		15							1

1.2. Sposób realizacji zajęć

x w formie tradycyjnej

x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość gatunków dziennikarskich na poziomie pierwszych dwóch lat studiów licencjackich, wyniesiona z przedmiotu: *Tradycyjne gatunki dziennikarskie* (1 rok, sem. I).

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Poszerzenie wiedzy studentów z zakresu literatury podróżniczej.
C2	Doskonalenie umiejętności analizy i interpretacji wybranych tekstów z zakresu literatury podróżniczej.
C3	Kształcenie rozumienia specyfiki tekstu z dziedziny podróżopisarstwa.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka posiada wiedzę na temat najważniejszych zagadnień związanych z podróżopisarstwem.	K_Wo1
EK_02	Student/ka potrafi analizować różnorakie teksty z dziedziny podróżopisarstwa oraz oceniać i formułować przy tym różnorakie wnioski.	K_Wo3
EK_03	Student/-ka potrafi ocenić społeczne znaczenie i przyczyny popularność literatury podróżniczej. Ocenia możliwość zastosowania zdobytej wiedzy do tworzenia tekstów o podobnym charakterze.	K_Uo9
EK_04	Student/-ka znając rolę literatury podróżniczej jako źródła poznawczego, uświadamia sobie społeczną rolę dziennikarza.	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
-

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Podróżopisarstwo Józefa Ignacego Kraszewskiego.
2. <i>Listy z podróży do Ameryki</i> Henryka Sienkiewicza jako pierwszy nowożytny reportaż polski.
3. Podróżopisarstwo Arkadego Fiedlera (np. <i>Kanada pachnąca żywicą</i> , <i>Ryby śpiewają w Ukajali</i> , <i>Kobiety mej młodości</i> , <i>Spotkałem szczęśliwych Indian</i>).
4. Współczesny obraz Kaukazu (na podstawie reportaży Wojciecha Góreckiego).
5. Sztuka reportażu Wojciecha Cejrowskiego.
6. Martyna Wojciechowska – kobieta na krańcu świata i jej opisywanie świata.
7. „Sztuka podróżowania” Jacka Pałkiewicza.
8. Różne twarze współczesnego podróżopisarstwa: Tomasz Grzywaczewski, Krzysztof Głombowski, Anna Ikeda.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza tekstów z dyskusją, elementy wykładu z prezentacją multimedialną.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	referat, ocena wypowiedzi w trakcie zajęć	ćw.
EK_02	referat, ocena aktywności w trakcie zajęć	ćw.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Aktywność oceniana każdorazowo na zajęciach – można uzyskać maksymalnie 3 punkty (dodatkowe punkty otrzymuje się za przygotowanie referatu – są to 1 do 3 punktów za każdy referat w zależności od jego oceny).

Ocena podsumowująca:
Poniżej 9 punktów – ocena niedostateczna, 9 punktów – ocena dostateczna, 11 punktów – ocena dostateczna plus, 13 punktów – ocena dobra, 15 punktów – ocena dobra plus, powyżej 15 punktów – ocena bardzo dobra.

Obligatoryjna jest także obecność na zajęciach.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	13
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	nie przewiduje się
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa*:

Burkot S., *Polskie podróżopisarstwo romantyczne*, Warszawa 1988 (rozdziały: „*Jaskółczy niepokój*”. *Podróżopisarstwo romantyczne; Le génie de l’Orient; „Peregrinare necesse est...”*; *Podróż swoją po swojszczyźnie; Północ i Południe; Porzucicie wszelką nadzieję*).

Fiedler A., *Kanada pachnąca żywicą*, wydanie dowolne.

Fiedler A., *Ryby śpiewają w Ukajali*, wydanie dowolne.

Fiedler A., *Kobiety mej młodości*, wydanie dowolne.

Fiedler A., *Spotkałem szczęśliwych Indian*, wydanie dowolne.

Głombiowski K., *Po Grecji klasycznym szlakiem*, Gdańsk 1997.

Górecki W., *Planeta Kaukaz*, Wołowiec 2010.

Grzywaczewski T., *Przez dziki wschód. 8000 km śladami słynnej ucieczki z gułagu*, Kraków 2012.

Ikeda A., *Życie jak w Tochigi. Na japońskiej prowincji*, pod red. K. Sławińskiej, Warszawa 2012.

Kapuściński R., *Kirgiz schodzi z konia*, Warszawa 2007.

Kapuściński R., *Imperium*, Warszawa 1993.

Kapuściński R., *Autoportret reportera*, wybór i wstęp Krystyna Strączek, Kraków 2003.

Kraszewski J.I., *Wspomnienia Wołynia, Polesia i Litwy*, wyd. dowolne.

Pałkiewicz J., *Sztuka podróżowania*, Poznań 2008.

Pałkiewicz J., *Andrzej Kapłanek, El Dorado. Polowanie na legendę*, Poznań 2005.

Sienkiewicz H., *Listy z podróży do Ameryki*, wyd. dowolne.

Wojciechowska M., *Przesunąć horyzont*, Poznań 2006.

Wojciechowska M., *Kobieta na krańcu świata*, Warszawa 2009.

Wolny-Zmorzyński K., *Ryszard Kapuściński w labiryncie współczesności*, Kraków 2004.

*Jeżeli nie zaznaczono inaczej, z każdej pozycji wybrać przynajmniej 3-4 rozdziały.

Literatura uzupełniająca:

Domosławski A., *Kapuściński non-fiction*, Warszawa 2010.

Fiedler A., *Barwny świat Arkadego Fiedlera*, Warszawa 1975 (rozdziały: *Narodziny książki, Serce, Skąd ta poczytność i Potrzeba dawania*).

Górecki W., *Toast za przodków*, Wołowiec 2010.

Jarvis J., *Romanticism*, [in:] *Literature of Travel and Exploration. An Encyclopedia*, red. J. Speake, vol. 3: R-Z, New York – London 2003, p.1022-1023. Dostępny w Internecie: https://books.google.pl/books?id=ICUz-XMay4oC&pg=PA1024&hl=pl&source=gbs_selected_pages&cad=2#v=onepage&q&f=false

Kamionka-Straszakowa J., *„Do ziemi naszej” – podróże romantyków*, Warszawa 1987.

Kapuściński R., *Podróże z Herodotem*, Warszawa 2013.

Kolbuszewski J., *Krajobraz i kultura. Sudety w literaturze i kulturze polskiej*, Katowice 1985 (roz-

dział: *Krajobraz i kultura*).

Korniłowiczówna M., *W sto lat później. Szkice z podróży do Ameryki*, Warszawa 1975

Kraszewski J.I., *Wspomnienia Odessy, Jedysanu i Budżaku*, wyd. dowolne.

Maciąg K., *Romantyczne podróżopisarstwo na przykładzie "Wspomnień Wołynia, Polesia i Litwy" Józefa Ignacego Kraszewskiego* [w:] *"Studia Philologica"* 2005. *Rozprawy i szkice*, pod red. J. Pasternskiej, R. Mnicha, E. Pszenycznego, Drohobycz 2005.

Niedzielski C., *O teoretycznoliterackich tradycjach prozy dokumentarnej (Podróż - Powieść - reportaż)*, Warszawa 1966 (rozdziały: *Między dokumentem i powieścią i Spór o reportaż*).

Pałkiewicz J., *Syberia. Biegun zimna, polski ślad i dobrosąsiedzkie relacje*, słowo wstępne J. Gawroński ; kilka słów o autorze W. Cejrowski ; tłum. z ang. M. Konopa, Warszawa 2014.

Pałkiewicz J., *Syberia. Wyprawa na biegun zimną*, Poznań 2007.

Sztachelska J., *Listy z podróży do Ameryki a XIX-wieczne korzenie polskiego reportażu* [w:] *Henryk Sienkiewicz i jego twórczość. Materiały z konferencji naukowej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, 5–7 maja 1996 r.*, pod red. Z. Przybyły, Częstochowa 1996.

Zięba P., *Motyw podróży i drogi z punktu widzenia edytorskich i stylistycznych rozwiązań Józefa Ignacego Kraszewskiego*, „*Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historicoliteraria*” 2007, t. 7, s. 95-110.

Zwolińska B., *"Listy z podróży do Ameryki" a "Listy z Afryki" Henryka Sienkiewicza - dwa modele podróży i podróżnika*, „*Litteraria Copernicana*” 2019, nr 3, s. 111-123.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej